

Ett hem att växa i

Mallar

Denna publikation skyddas av upphovsrättslagen. Vid citat ska källan uppges. För att återge bilder, fotografier och illustrationer krävs upphovsmannens tillstånd.

Innehåll

Ett hem att växa i	4
Gruppövning Samverkan kring barnet	5
Lova.....	6
Reflektion Lova.....	7
Mira.....	8
Snäckan.....	10
Filip	11
Sobla	12
Lyckliga familjen	13
7 saker du kanske inte vet om ungdomar och alkohol	14
Barn och sociala medier: "Jag skickar över trehundra snaps om dagen"	15
Danny.....	20
Maria och Daniel	21
Rollspel Maria och Daniel	22
Födelsedagen	23
Vincent	24
Första mötet: Familjehemsvården och barnen	25
Andra mötet: Ett uppdrag i samverkan med barnet i fokus.....	26
Tredje mötet: Att stödja barns behov av närhet, anknytning och omsorg	27
Fjärde mötet: Att hantera kriser, separationer och förluster	28
Femte mötet: Livslånga relationer och ursprungsfamiljens betydelse	29
Sjätte mötet: Barns hälsa och skolgång.....	30
Sjunde mötet: Samspel och gränssättning.....	31
Åttonde mötet: Vardagen i familjehemmet.....	32

Ett hem att växa i

Grundutbildning för jour- och familjehem

Överenskommelser

- Efter påbörjad utbildning ska man göra allt för att delta varje gång.
Kursdeltagaren kan inte bytas ut mot annan person
- Alla tankar är tillåtna. Det är viktigt att alla får komma till tals och att man lyssnar med respekt på den andres åsikter
- Vi har respekt för varandra och för varandras historia och upplevelser
- Det är ok att inte svara och att säga pass
- Om en kursdeltagare tyngs av något han inte vill eller kan prata om på mötet ska detta respekteras.
- Vi har en moralisk sekretess inom rummet, så alla kan prata fritt. Det innebär att man inte pratar med utomstående om det man fått veta om varandra under utbildningen
- Kursledarna får inte information vidare till barnets handläggare om det inte föreligger anmälningsplikt. I sådana fall informeras kursdeltagaren först
- Det går alltid att ställa frågor. Kan man inte få svar genast kan man få det vid ett senare tillfälle
- Den som inte kan komma meddelar detta
- Vi börjar och slutar den tid som anges i programmet
- Mobilen används bara i pauser

Gruppövning

Samverkan kring barnet

Ett barn som är placerat i familjehem har många personer med olika funktioner och roller omkring sig.

- Fundera över vilka personer, funktioner och roller som finns runt barnet
- Skriv upp varje funktion/roll på en post-it lapp. En roll/lapp!
- Tänk på att skriva tydligt

Lova

”Lova är en 12-årig tjej som är van att ta hand om sig själv. Hon har alltid svar på alla frågor men läraren misstänker att det inte är alltid som Lova säger sanningen. Lova har svårt med fysisk kontakt och kan bli väldigt aggressiv mot både kompisar och personal på skolan om de kommer för nära henne.

Det har hänt vid flera tillfällen att läraren har mött Lova på busstationen sent på kvällen utan någon vuxen med.

Lova beskrivs ofta av sina klasskamrater som lite okänslig och egoistisk. Men de gillar henne för att hon alltid hittar på roliga saker och för att hon har många spännande vänner.

Lovas mamma är ensam. Lovas pappa lämnade familjen redan innan Lova föddes. Varken Lova eller hennes mamma har någon kontakt med honom idag. Lova och hennes mamma har inte heller kontakt med någon annan i deras släkt. Mamma har fått diagnosen depression.

Mamma har vänt sig till socialtjänsten och sagt att hon inte orkar vara den förälder Lova behöver och hon vill att Lova ska få komma till en annan familj ett tag - ett familjehem.

Reflektion Lova

Del 1

- Hur känner sig Lova?
- Vilka tankar tror ni hon har om att flytta till familjehemmet?

Del 2

- Vilka tankar får ni om att ta emot en flicka som Lova?
- Hur kan ni som familjehemsföräldrar göra för att börja bygga upp en tillitsfull relation med Lova?

Mira

”Mira som blir placerat hos er är från en annan kulturell bakgrund och hennes föräldrar finns i ett annat land. I samband med placeringen uttrycker hennes föräldrar önskemål om att Mira endast ska serveras halalslaktat kött och att hon ska fortsätta bära slöja.

Mira som är i tonåren säger att hon vill leva på samma sätt som sina svenska kompisar.

Föräldrarna är upprörda och framför att de inte vill att barnet ska förlora sin kultur och sina traditioner.

Miras Gode man säger att det är ni i familjehemmet som får avgöra hur ni ska hantera situationen.

Socialtjänsten vill också ha er syn på hur man kan lösa dilemman.

Hur gör ni?

	Barn	Föräldrar	God man	Familjehem	Socialtjänst
Brainstorma behov					
Brainstorma rädslor					
Brainstorma möjliga lösningar					
Välj ut de två bästa lösningarna					
Välj de två lösningar som är mest genomförbara					
Slutgiltig lösning					

Snäckan

När min pojke var fyra år var vi på Mallorca. En morgon skulle jag springa utefter stranden. Anders ville följa med. Efter 25 meter blev han trött. Han stannade, men jag sprang vidare. När jag vände såg jag honom som en liten prick, som satt och väntade på mig. När jag kom närmare såg jag att han gjorde någonting. När jag kom helt nära, såg jag vad. Han satt nere vid strandkanten och kastade snäckor i havet. Under natten hade havet spolat upp mängder av snäckor. Han räddade dem tillbaka till livet. Jag tyckte det var fint gjort, och sa det också. Men... Det var hundra snäckor på en meter och stranden var en mil. Så jag ville få honom att inse det meningslösa.

Jag sa: Det är fint, men vad tror du det spelar för roll att du kastar tillbaka en snäcka eller två. Först tittade han bara på mig. Han hade en snäcka i handen. Sakta sträckte han upp den mot mig och sa: För den här. För den här spelar det roll.

Filip

Filip flyttade till sitt familjehem när han var fyra år. Hans mamma hade grava alkoholproblem och kunde inte ta hand om Filip. Filip längtade mycket efter sin mamma och hans mamma längtade mycket efter Filip. Socialtjänsten ville garantera Filips trygghet och säkerhet och ställde därför krav på Filips mamma att hon skulle vara nykter när hon träffade Filip. Men eftersom Filips mamma hade dåligt självförtroende och en grav beroende problematik klarade hon inte att hålla sig nykter vid umgängen. Resultatet blev att Filip och hans mamma inte träffades. Däremot försökte hans mamma på alla möjliga sätt visa för sin son att hon brydde sig om honom. Hon skickade kort, ringde och när Filip fyllde år åkte hon 60 mil tur och retur för att lämna en present på trappen till familjehemmet, eftersom hon inte fick besöka honom. När Filip var 12 år dog hans mamma i sviterna av sitt missbruk. Filip är idag 37 år och längtar fortfarande efter sin mamma.

Frågeställningar

- Hur tycker ni man ska tänka om Filips umgänge med sin mamma?
- Vilken betydelse tror ni kontakten med mamma hade för Filip på kort sikt och på lång sikt?
- På vilket sätt hade familjehemmet kunnat hjälpa Filip i hans kontakt med sin mamma?

Sobla

Sobla kom som ensamkommande barn från Somalia när hon var 14 år. Idag är hon 16 år och bor sedan 1 år i familjehem. Sobla fick permanent uppehåll i Sverige för 6 månader sedan.

Hon har hela sin familj kvar i hemlandet. Sobla har kontakt med sin familj via sociala medier. Hon vill alltid vara ifred när hon pratar med sin familj i hemlandet och är noga med att stänga dörren. Ingen i familjehemmet talar Soblas modersmål.

Sobla längtar mycket efter sin familj och hon är ofta ledsen. Efter att hon haft kontakt med sin familj är Sobla ofta ledsen, frånvarande och mycket orolig.

Sobla berättar inte mycket om sin ursprungsfamilj för familjehemsföräldrarna men hon har nämnt att pappa är sträng och kräver att Sobla lyder honom. Soblas reaktion gör familjehemsföräldrarna oroliga och de funderar över om kontakten är bra för Sobla. Efter Soblas senaste kontakt med sin familj säger hon att hon vill åka tillbaka till hemlandet och träffa dem.

Lyckliga familjen

Frågeställningar

- Vilka personer tänker ni att Sonja vill ha fortsatt kontakt med efter att hon flyttat till familjehemmet?
- Av vem och på vilket sätt behöver Sonja hjälp att ha fortsatt kontakt med viktiga personer?
- På vilket sätt kommer det att påverka Sonja om hon har fortsatt kontakt med sin mamma och hur skulle det påverka henne om den bryts?
- Hur kan familjehemmet hjälpa Sonja i kontakten med sin mamma och pappa?
- Finns det något annat i filmen som känns viktigt att uppmärksamma?

7 saker du kanske inte vet om ungdomar och alkohol

- *Alkoholdebuten sker senare idag än för tidigare generationer. Färre debuterar riktigt tidigt. Alkoholkonsumtion har minskat och idag dricker färre än någonsin.*
- *Fler tjejer dricker, men killarna dricker mer.*
- *Tjejer dricker helst sprit och blanddrycker. Killar föredrar starköl och sprit.*
- *Tre av fyra unga vuxna har ångrat eller skämts för saker som hänt på fyllan. Dessutom har hälften beskrivit saker som hänt på fyllan mer positivt än de egentligen upplevde det.*
- *Fyra av tio tonåringar har bett ett storasyskon köpa ut.*
- *För varje år som alkoholdebuten skjuts upp minskar risken för framtida beroende. Unga hjärnor är känsligare för alkohol än vuxna hjärnor, eftersom hjärnan utvecklas upp till 25 års ålder.*
- *Vanligaste sättet att få tag i alkohol är från någon äldre som man känner. Samtidigt säger nästan sex av tio tonåringar att de skulle avstå alkohol om de inte får tag på den från någon de känner.*

Källa: Systembolaget

Barn och sociala medier: ”Jag skickar över trehundra snaps om dagen”

Sydsvenskan 14 februari 2016

Av: Lovisa Höök

Barn och unga använder sociala medier som aldrig förr. Det har väckt en debatt om förbud, lagstiftning och behovet att vara ”in real life”. Expertens Elza Dunkels råd till föräldrar är enkelt: ”Sluta panika”.

Sirin Assi på Johannesskolan i Malmö tar upp telefonen, klickar på den gula ikonen med spöket och visar den senaste bilden hon lagt ut på Snapchats tidslinje. En semla. Den lades upp för 53 minuter sedan. 42 av hennes vänner har redan sett den konstaterar hon glatt. Den senaste timmen har hon också skickat otaliga snaps – men de försvinner efter några sekunder.

– Vad jag tar bilder på? Det är allt! Direkt när man ser något lite roligt eller ovanligt så tänker man: Snapchat! Jag skickar över trehundra snaps om dagen.

– Och om det inte finns något roligt att dela med sig av så frågar man om någon annan kan underhålla en, fyller hennes kusin Nora Assi i. De scrollar och visar selfies med regnbågetungor, stjärnögon, ännu fler semlor, kompisar på café.

De är ganska typiska för den generation de tillhör. Föräldrarnas favorit Facebook tappat användare bland de yngre. Snapchat har blivit favoriten. De flitigaste Snapchattarna är just högstadietjejer – tre av fyra använder det dagligen, visar en undersökning från Internetsstiftelsen. Undersökning sätter också fingret på hur snabbt det sociala medielandskapet förändras. I förra årets studie fanns Snapchat inte ens med under avdelningen för sociala medietjänster.

”Föräldrars oro kan ställa till det. Att ta barnens telefon och ta sig friheten att radera en app är en stor integritetskränkning.”

När internet och barn kommer på tal så är det ofta i samma andetag som grooming och näthat. Barnläkare ropar efter myndighetskontroll och begränsningar av barns skärmtid. Regeringen diskuterar åldersgränser för sociala medier. Det varnas för gammackar och ”naturbrist”.

Senaste varningen gällde den Twitterägda appen Periscope - som lanserades för ett år sedan. Med den kan vem som helst livesända rörligt material via sin mobil. Det går också att zooma och kommentera under sändningen. I Sverige har appen främst slagit igenom hos barn och tonåringar.

Medier har de senaste veckorna rapporterat om frustrerade lärare som blir smygfilmade på lektionerna och hur barn pressas att göra saker för att få fler tittare. Inlägg som ”Vid 50 tittare kommer jag visa Bh:n...” ”Slår till läraren vid 50” och ”Strippar vid 20” gjorde att flera skolor införde förbud mot appen. Socialtjänsten i en kommun ansåg att Periscope var en arena för grooming och nätmobbning och direkt farlig. De uppmanade alla föräldrar att radera appen i barnens telefoner.

Men vad säger då forskningen? I mer än sjutton år har Elza Dunkels vid Umeå universitet studerat barns och ungas vanor på internet. Hon vill mana till lugn.

– Föräldrars oro kan ställa till det. Att ta barnens telefon och ta sig friheten att radera en app är en stor integritetskränkning. Det finns både brott och olämpliga saker på Periscope - varför skulle det inte finnas det när det finns på Facebook, Twitter, hemma hos folk och i skolan? Men bara för att det förekommer kränkningar i skolan så man inte ens drömmer om att offra sina barns utbildning och stänga ner skolan. På samma sätt bör vi tänka om appar som Periscope. Det sämsta vi kan göra är att förbjuda appen och stänga ner samtalet om det, säger hon.

Elza Dunkels menar att det inte längre helt går att hindra barn från att få trista erfarenheter från nätet och att fokus därför istället bör ligga på att lära barn hur man ska orientera sig i potentiellt farliga miljöer. Som vuxen handlar det om få dem att välja bort risker och hitta rätt strategier för att skydda sig själv, stötta andra och se till att inte bli förövre själv.

– Barn som är vana användare upplever större trygghet på nätet eftersom de har tränat i olika situationer. Och ännu tryggare känner sig barnen om föräldrarna är vana användare. Det hänger ihop med att de vet att det finns någon att vända sig till. Varningar är direkt farliga. Risken är att barnen agerar i hemlighet istället och inte vågar berätta om det händer något allvarligt. Istället blir de totalt panikslagna och klandrar sig själva eftersom de brutit ett löfte till sina föräldrar.

Undersökningar visar att många föräldrar oroar sig mycket för att deras barn ska råka illa ut på internet. Samtidigt upplever nästan hälften av alla barn mellan 13 och 16 år att deras föräldrar ”sällan eller aldrig” pratar om saker de gjort eller sett på internet.

– Min och andras forskares erfarenhet är att många unga vill prata med någon vuxen som inte blir upprörd eller ledsen. Flera barn har sagt till mig att de

gärna skyddar sina föräldrar från att bli ledsna. Om du som förälder blir upprörd över det dina barn berättar - spela lugn så är det större chans att du får förtroendet igen. Förtroende är avgörande för att du som vuxen ska kunna förbereda barnet så att de kan skydda sig själva, säger Elza Dunkels.

De unga vi pratar med på Johannesskolans fritidsgård berättar att de inte delar med sig av vad som händer på nätet med sina föräldrar - inte ens när de är med om något jobbigt. En del är vänner med sina föräldrar på Instagram eller Facebook medan forum som Snapchat är en helt föräldrafri zon.

– Det är lättare att diskutera med sina syskon – vi är uppväxta i samma tid, säger Nora Assi.

Medan barn och unga surfar för allt vad skärmarna håller så rasar debatten om hur kommande generationer påverkas av ett ständigt uppkopplat liv.

”Det är en oroande utveckling vi ser nu där de vuxna abdikerat från sitt ansvar. Begränsning av skärmtid är ett måste.”

En av dem som höjt rösten är barnläkaren Åse Victorin. Hon berättar att hon varje vecka möter barn med beroendeproblematik kopplat till internetanvändande i sitt arbete inom elevhälsan i Göteborg.

– De som kommer till mig har sömnsvårigheter, saknar mening och jag ser en direkt koppling till stillasittande framför datorn. Det värsta är inte vad du gör på skärmen utan att du förlorar det som du annars skulle ha gjort "in real life". Barn bygger inga kojor längre och spelar inte fotboll spontant.

De mobila skärmarna har skapat helt nya beteenden, både bland vuxna och barn. Åse Victorin berättar om hur hon ser barn i skolmatsalar som sitter böjda över sina skärmar och glömmer att äta. Hon tycker att mobiltelefoner borde förbjudas på skoltid och att datorer bara skulle få användas i skolarbetet. Unga idag tillbringar alldeles för mycket tid på med att youtuba, snapchatta och googla runt utan att lära sig något, menar hon.

Och hon skrädder inte heller orden till föräldrarna.

– Hallå, vakna! Ta ert ansvar och se till att barnen får en rofylld nattsömn och möjlighet att utveckla sin sociala och empatiska förmåga i det verkliga livet. Det är en oroande utveckling vi ser nu där de vuxna abdikerat från sitt ansvar. Begränsning av skärmtid är ett måste.

Många föräldrar känner sig villrådiga kring hur skärmtid ska hanteras. Några säkra rekommendationer på vetenskaplig grund kring finns inte. Åse Victorin menar att försiktighetsprincipen bör gälla och tycker att Statens medieråd borde gå ut med tydligare råd.

Själv utgår hon från Amerikanska barnläkarsällskapets rekommendationer – max en timmes skärmtid från förskoleklass till åtta år och från skolåldern max två timmar per dag.

– Barnen kommer att gnälla de första dagarna. Sen anpassar de sig – barn är väldigt anpassningsbara.

Elza Dunkels håller inte alls med. Hon tror aldrig att vi kommer få myndighetsbeslutade minuter om hur mycket tid som är lämpligt att titta på en skärm.

– Man måste titta på individens behov. Det går inte ens ha särskilda regler inom en familj. Det som passar för ett barn kan skapa rastlöshet hos ett annat. Vi skulle aldrig drömma om att ha gemensamma förhållningssätt runt att äta broccoli eller spela fotboll.

Hon tycker att skärmtid är ett förlegat uttryck.

– Det kommer från den tiden när vi hade stationära datorer. Skärmtid idag innefattar allt från att prata på Facetime med mormor till att lägga pussel. Det är viktigare på att titta på vad barnet gör vid skärmen än hur länge. Vi kan inte stoppa digitaliseringen och vår uppgift är att stötta våra barn i den utvecklingen. Det finns säkert människor som tycker att det var bättre när man sågs vid korvkiosken. Men för de allra flesta har det blivit ett plus som ger mer umgänge. Bara en annan sorts.

Ulf Dalquist, forskningsansvarig vid Statens medieråd, tycker inte att varken läkare eller staten ska ge några konkreta råd kring skärmtid i nuläget.

– Den dag det finns någon entydig forskning om vad som är lagom bra och dåligt så går vi gärna ut med råd. Men forskningsunderlaget är ganska magert. Det är inget som säger att man kan överföra rekommendationer i amerikansk kontext. Det är stor skillnad på amerikansk barnuppfostran och svensk, liksom på medieutbudet.

När Statens medieråd började undersöka ungas medievanor för elva år sedan var den vanligaste aktiviteten efter skolan fortfarande att träffa kompisar hemma hos någon eller ute på stan. Nu är det mobilen, sociala medier, umgänge med familjen och film som toppar listan, visar den senaste rapporten från Statens medieråd. Redan i mellanstadiet har nästan åtta av tio en egen smart telefon i fickan. I högstadiet är siffran 98 procent.

– Det har skett en gigantisk förändring de senaste åren. Idag har vi hela världen och alla våra kompisar i fickan. För tonåringar har sociala medier i någon mån ersatt korvkiosken i centrum. Det är där man hänger och träffar kompisar. Det är inget man kan förbjuda eller ändra på, säger Ulf Dalquist.

”Livet pågår minst lika mycket på nätet. Men vi leker fortfarande tjuv och polis och sånt - även om vi inte hänger vid korvkiosken”

Och det kryper snabbt neråt i åldrarna. Vid första undersökningen var den genomsnittliga debutåldern för internetanvändning nio år. Idag har en majoritet av barnen varit på nätet redan när de fyller tre år. En 12-åring använder sociala medier lika mycket och på samma sätt som en 15-åring gjorde för fem år sedan.

– Våra undersökningar visar att det finns ett kunskapsglapp hos föräldrar. De pratar mer med sina barn om tv-tittande än om vad som skett på nätet. Därför har vi i år tagit fram råd runt hur föräldrar kan ändra på detta.

Sirin och Nora Assi på Johannesskolan förevisas medan de tar en selfie med mobilen. De vill genast kolla på bilden i systemkameran och det dröjer inte länge innan bilden på kameraskärmen plåtas av och läggs ut på Snapchat. Någon uppdelning av vad som är online, offline och in real life tycks inte finnas.

– Man är på båda ställena samtidigt. Livet pågår minst lika mycket på nätet. Men vi leker fortfarande tjuv och polis och sånt - även om vi inte hänger vid korvkiosken, säger 13-åriga Sirin Assi.

Danny

Danny är 14 år och går vårterminen i åk 7. Han bor hos familjen Andersson sedan sex månader tillbaka och går sedan dess i en ny skola. I samband med att Danny flyttade in fick familjehemsföräldrarna, som heter Mona och Pekka, veta att Danny bytt skola många gånger och kommit lite efter. I genomförandeplanen står det att Mona och Pekka ska stödja Danny i skolarbetet och hålla kontakt med skolan. De har pratat med Danny då och då och frågat hur han trivs och hur det går. Han har svarat att "Det är väl ok". De har erbjudit sig att hjälpa honom med läxorna, men han har svarat att han klarar sig själv. I måndags var det utvecklingssamtal med Danny och hans klassföreståndare. Det visar sig då att Danny riskerar att inte få betyg i flera teoretiska ämnen, men att han är duktig i idrott och i hemkunskap. Läraren tar också upp att Danny är lite tillbakadragen och frågar om han har fått någon kompis i den nya skolan. Danny svarar lite undvikande. Danny är ganska tystlåten under samtalet och det är svårt att veta vad han tänker. Det bestäms att Mona, Pekka och Danny ska prata mer hemma och tid bokas för ett nytt möte om två veckor. När de kommer hem har de efter lite om och men ett bra samtal med Danny. Han berättar att det är jobbigt att hänga med på lektionerna. De har kommit mycket längre i vissa ämnen än vad de hade gjort i Dannys gamla skola. Danny säger också att han inte fått någon nära vän i den nya skolan. Han längtar efter sin bästa vän i den gamla skolan.

Maria och Daniel

Maria som är familjehemsamma kommer hem från arbetet nästan en timme senare än planerat på grund av förseningar i kollektivtrafiken. Väl innanför dörren snubblar hon över alla skor som ligger i en enda röra på hallgolvet. I köket ligger Daniels skolväska mitt på golvet. Halvblöta idrottskläder tittar fram. Daniel är 15 år och har varit familjehemsplacerad hos Maria och hennes familj sedan några år tillbaka. De har många gånger gått igenom vad han ska göra med skor och väska och Maria suckar. Ljuden som kommer ifrån hans rum tyder på att han är hemma och spelar dataspel. Maria tittar in och säger hej. Hon noterar för sig själv att sängen är bäddad. Daniel svarar knappt och tar inte ögonen från skärmen, helt upptagen av sitt spel. Hon säger att hon ska skynda sig att laga mat så att han hinner till fotbollsträningen. Daniel svarar att han inte tänker gå på den där j-a träningen för ledaren är ojuste. Maria som efter mycket om och med lyckats få Daniel att gå med i fotbollslaget suckar igen (invärtes). Dessutom har läraren ringt och sagt att Daniel varit borta från skolan i måndags när hon trodde att han var där.

Rollspel Maria och Daniel

Rollspel 1:

Daniel börjar: ”Jag tänker inte gå till den där jä-a fotbollsträningen för ledaren är ojuste!”

Rollspel 2:

Maria börjar: ”Jag hörde av din lärare att du inte var i skolan i måndags”.

Födelsedagen

I er familj är födelsedagar väldigt viktiga högtider att fira, då står födelsedagsbarnet i centrum. Det börjar redan på morgonen med att födelsedagsbarnet väcks med "skönsång" och paket. Självklart är det också frukost på sängen för den som fyller år. Släktingar och vänner bjuds in för firande, umgänge och god mat. En tradition ni har är att titta på kort och filmer från när födelsedagsbarnet var liten. Det är verkligen ett tillfälle att uppmärksamma varje familjemedlem då de får en egen dag. Barnen i familjen har också ett särskilt kalas för sina kompisar. Då bjuder de in alla sina vänner till en fest med mat och lekar. För barnen i er familj är födelsedagen en dag att längta till och de pratar ofta om sin dag både före och efter firandet.

Diskutera utifrån följande frågor

- Vad i den här traditionen kan uppfattas som annorlunda eller skrämmande för andra familjer och deras barn beroende på t.ex. kultur, socioekonomisk situation eller tidigare upplevelser?
- Hur skulle ni som familjehem göra om ett barn med en annan tradition flyttar in hos er? Hur skulle ni hantera skillnaden? Tänk både utifrån era biologiska barn och utifrån det placerade barnet.

Vincent

Vincent är 19 år och har precis gått ut gymnasietets samhällsprogram. Han är ganska skoltrött och har ingen aning om vad han vill göra i framtiden. Han flyttade från sin ursprungsfamilj första gången när han var 1 år. Sedan dess har han bott i flera olika familjehem efter att hans mamma tagit hem honom upprepade gånger. När Vincent var 8 år flyttade han till sitt nuvarande familjehem som han bott hos sedan dess. Han har under dessa år haft en sporadisk kontakt med sin mamma och just nu har han ingen kontakt med henne pga att hon är inne i ett aktivt missbruk. Vincent har en storebror som betyder mycket för honom. Storebror har också bott i ett familjehem men inte samma som Vincent. Både Vincent och hans bror är måna om att hålla kontakten men det är lite svårt nu eftersom brodern inte har något eget boende utan bor hos olika kompisar. Socialtjänsten har beslutat att Vincents placering hos familjehemmet ska avslutas eftersom Vincent är vuxen och har avslutat sina gymnasiestudier. Vincent är orolig för hur han ska klara sig. Han tycker om sitt familjehem men är osäker på vad han betyder för dem.

Diskutera utifrån följande frågor

- Vilka risker ser ni för Vincent när placeringen avslutas?
- Vad kan ni som familjehem göra för att förbereda Vincent på utflytten?
- Vad kan ni som familjehem göra för Vincent när han har flyttat ut från er?

Första mötet: Familjehemsvården och barnen

Program

Moment	Tidsåtgång	Bild	Material	Ansvarig
Hälsa välkommen och berätta om dagens möte	10 min			
Dagens möte – mål och program	5 min			
Presentation av utbildningen	10 min			
Förväntningar på deltagarna och överenskommelser i gruppen	5 min		Överenskommelser	
Lära känna-övning	15 min		Vykort	
Förväntningar på utbildningen	10 min		Blädderblock, pennor, papper, kuvert	
Vad är familjehemsvård	10 min			
Vad vet vi om barnen?	10 min			
Fika	30 min			
Risk och skyddsfaktorer	10 min			
Tänk om det gällde mig och mitt barn!	10 min			
Vad tycker barn och unga är viktigt	15 min			
Barmkonventionen och barnets rättigheter	10 min			
Grundprinciper för familjehemsvården	10 min			
Barns och ungas rätt till delaktighet	15 min		Nummerlappar 1-4	
Avslutning och läsanvisningar	5 min			

Andra mötet: Ett uppdrag i samverkan med barnet i fokus

Program

Moment	Tidsåtgång	Bild	Material	Ansvarig
Hälsa välkommen och backspegel	10 min			
Dagens möte – mål och program,	5 min			
Inlednings-övning	10 min		Tändsticksask alt. Pusselbitar	
Socialtjänstens handläggning	15 min			
Särskilt om ensamkommande och asylprocessen	15 min			
Fika	20 min			
Film	45 min			
Det tredelade föräldraskapet och teamet runt barnet	20 min			
Alla behövs men har olika roller	25 min		Post-it lappar, Instruktion	
Familjehemmets villkor och rättigheter	10 min			
Avslutning och läsanvisningar	5 min			

Tredje mötet: Att stödja barns behov av närhet, anknytning och omsorg

Program

Moment	Tidsåtgång	Bild	Material	Ansvarig
Hälsa välkommen och backspegel	10 min			
Dagens möte – mål och program	5 min			
Inledande övning	10 min			
En inre arbetsmodell och en trygg bas	20 min			
Anknytning och uppväxtvillkor	15 min			
Olika anknytnings-mönster	15 min			
Fika	30 min			
Utveckla positivt samspel	25 min		Vinjett Lova, frågeställningar	
Interkulturell kommunikation	30 min		Vinjett Mira, Matris Mira	
Mentalisering och empati	15 min			
Avslutning och läsanvisningar	5 min			

Fjärde mötet: Att hantera kriser, separationer och förluster

Program

Moment	Tidsåtgång	Bild	Material	Ansvarig
Hälsa välkommen och backspegel	10 min			
Dagens möte – mål och program	5min			
Inledningsövning	10 min		Ballonger	
Sorger och förluster som placerade barn kan bära med sig	10 min			
Krisstadier	10 min			
Fika	30 min			
Separation och förluster – ur barnets perspektiv	20 min			
Barn på flykt – olika stadier	15 min			
Traumamedvetet bemötande	40 min			
Separationer och förluster vid placeringens avslut	20 min			
Det finns hopp om förändring	5 min		Dikt Snäckan	
Avslut och läsanvisningar	5 min			

Femte mötet: Livslånga relationer och ursprungsfamiljens betydelse

Program

Moment	Tidsåtgång	Bild	Material	Ansvarig
Hälsa välkommen och backspegel	10 min			
Dagens möte – mål och program	5 min			
Inledningsövning	10 min			
Varför ska barnet ha kontakt med sin ursprungsfamilj	30 min		Vinjett Filip	
Umgänge	30 min		Dilemma Sobla	
Fika	15 min			
Film "Lyckliga familjen"	60 min		Film "Lyckliga familjen", Frågeställningar	
Att hålla kvar kontakten	15 min			
Avslutning och läsanvisningar	5 min			

Sjätte mötet: Barns hälsa och skolgång

Program

Moment	Tidsåtgång	Bild	Material	Ansvarig
Hälsa välkommen och backspegel	10 min			
Dagens möte – mål och program	5 min			
Inledningsövning	10 min			
Om placerade barns hälsa	15 min			
Risker och utsatthet	20 min		Artikel Barn och sociala medier	
Om professionell hjälp behövs	15 min			
Fika	30 min			
Inledningsövning	10 min		Post-it lappar	
Vad säger forskning om placerade barns skolgång	15 min			
Framgångsrika metoder	10 min			
Att stödja barn och ungas läsutveckling	15 min		Papper och pennor	
Hur kan jag som familjehem stödja barnets skolgång	20 min		Vinjett Danny	
Avslutning och läsanvisningar	5 min			

Sjunde mötet: Samspel och gränssättning

Program

Moment	Tidsåtgång	Bild	Material	Ansvarig
Hälsa välkommen och backspegel	10 min			
Dagens möte – mål och program	5 min			
Inledningsövning	10 min			
Om beteendeproblem som riskfaktor	10 min			
Fem gånger mer kärlek – att rikta uppmärksamheten positivt	10 min			
Uppmuntran bidrar till positiv samvaro	10 min		Blädderblock alternativt whiteboard	
Bankboken	15 min		Blädderblockspapper alternativt post-it lappar	
Fika	30 min			
Aktivt lyssnande och effektiv kommunikation	40 min		Vinjett Maria och Daniel	
Att välja sina strider	20 min		Blädderblockspapper	
Belöningssystem och konsekvenser	15 min			
Avslutning och läsanvisningar	5 min			

Åttonde mötet: Vardagen i familjehemmet

Program

Moment	Tidsåtgång	Bild	Material	Ansvarig
Hälsa välkommen och backspegel	10 min			
Dagens möte – mål och program	5 min			
Inledningsövning	10 min			
Min familj	25 min		Vinjett Födelsedagen	
Särskilt om ensamkommande	10 min			
En ungdom flyttar ut	20 min		Vinjett Vincent	
Fika	30 min			
Den egna familjen påverkas	30 min		Post-it lappar	
Tillbakablick på hela utbildningen	15 min		Kuvert med förväntningar	
Vad händer efter utbildningen	10 min			
Avslutning	15 min		Kursintyg och utvärdering	